ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ

Ταχ. Δ/νση: Α. Παπανδρέου 37
Τ.Κ. – Πόλη: 15180 - Μαρούσι
Ιστοσελίδα: www.ypepth.gr
email: press@ypepth.gr

Δελτίο Τύπου 27/06/2010

Η Υπουργός Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, Άννα Διαμαντοπούλου, και ο Υφυπουργός, Γιάννης Πανάρετος, παρευρέθησαν το Σάββατο 26/06, και συζήτησαν με τις Πρυτανικές Αρχές, το πλαίσιο των αλλαγών στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, στην 64η Σύνοδο των Πρυτάνεων, στο Λιτόχωρο Πιερίας

Ομιλία της Υπουργού, Άννας Διαμαντοπούλου, στην 64η Σύνοδο Πρυτάνεων

Σε μία περίοδο που η χώρα χρειάζεται βαθιές αλλαγές, τομές, ανατροπές, η μεταρρύθμιση στο εκπαιδευτικό σύστημα φαίνεται ως το απόλυτο προαπαιτούμενο για ένα μέλλον φωτεινό για την διέξοδο ελπίδας και προοπτικής που ως χώρα και λαός, έχουμε ανάγκη.

Στις τρεις βαθμίδες της εκπαίδευσης αλλά και στο συνολικό σύστημα Δια Βίου Μάθησης απαιτούνται αλλαγές με στόχο, συνοχή και …υπομονή.

Οι αλλαγές στην παιδεία για να αποδώσουν καρπούς χρειάζονται βάθος χρόνου, διαμόρφωση βασικών συμμαχιών και συμμάχους.

Οι αλλαγές στην Παιδεία απαιτούν τον συνδυασμό δυο βασικών αρετών που περιγράφει ο Πλάτων στον «Πολιτικό»: Τόλμη και Σύνεση.

Το ελληνικό Δημόσιο Πανεπιστήμιο έχεις σαφώς την ανάγκη μιας ουσιαστικής μεταρρύθμισης που θα βάλει όλους και όλες προ των ευθυνών τους: το πολιτικό σύστημα, τους καθηγητές/τριες και τους φοιτητές/τριες.

Τα τελευταία χρόνια είναι ελπιδοφόρο το ότι διαμορφώθηκε ένα μεταρρυθμιστικό κίνημα μέσα στα πανεπιστήμια κόντρα σε τυφλές συγκρούσεις, δογματισμούς, συμφέροντα και συντηρητικά στερεότυπα που αναζήτησε το νέο όραμα για το πανεπιστήμιο στην πραγματική ελευθερία έκφρασης, στην γνώση, στην έρευνα, στον διάλογο, στον πλουραλισμό και την καινοτομία .

Ένα μεταρρυθμιστικό κίνημα που συγκέντρωσε τολμηρούς και σπουδαίους δασκάλους που κατέθεσαν ανατρεπτικές προτάσεις και κυρίως τις υπερασπίστηκαν.

Επειδή οι απαιτούμενες αλλαγές δεν αφορούν απλά νομοθετικές ρυθμίσεις, αλλά αλλαγή αντιλήψεων και πρακτικών δεκαετιών, θεωρώ ότι η ύπαρξη αυτών των δυνάμεων αποτελεί μια στέρεη προϋπόθεση, ώστε η κυβέρνηση να προχωρήσει στις αναγκαίες αλλαγές μέσα από **δημόσιο διάλογο** και **ανταλλαγή απόψεων**.

Πυλώνες των αλλαγών είναι:

- η αυτοτέλεια των πανεπιστημίων.
- αξιολόγηση και η κοινωνική λογοδοσία.
- η διεθνοποίηση της λειτουργίας τους / τόνωση της εξωστρέφειας.
- Η σύνδεσή τους με την κοινωνία και την οικονομία και η ανταπόκρισή τους στις μεγάλες κοινωνικές αλλαγές που φέρει η παγκοσμιοποίηση,
  η πρόοδος της τεχνολογίας και η Κοινωνία της Γνώσης.

Τα παραπάνω θα επιτευχθούν με την διασφάλιση των παρακάτω γενικών αρχών:

Γενικές Αρχές

Βασική αρχή λειτουργίας κάθε Πανεπιστημίου είναι να παρέχει ισότητα ευκαιριών σε όλους τους Έλληνες και τις Ελληνίδες, να διασφαλίζει την ελεύθερη διακίνηση των ιδεών, να προάγει την αριστεία και την κριτική σκέψη, να συμβάλλει στην ανάπτυξη της έρευνας και της καινοτομίας και να παρέχει τόσο Παιδεία όσο και Εκπαίδευση υψηλής ποιότητας.

1. ΝΕΟ ΜΟΝΤΕΛΟ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Διοίκηση

Ο μέχρι τώρα τρόπος διοίκησης των Πανεπιστημίων είναι εσωστρεφής και παρωχημένος. Χρειάζεται απελευθέρωση από τον γραφειοκρατικό, σφιχτό εναγκαλισμό του κράτους, σύνδεση με την κοινωνική και

οικονομική πραγματικότητα και ισόρροπη συμμετοχή όλων των συνιστωσών της ακαδημαϊκής κοινότητας.

Είναι πλέον κοινά αποδεκτό σε όλο τον κόσμο ότι η διοίκηση των Πανεπιστημίων δεν αφορά μόνο τα ίδια τα Πανεπιστήμια. Αυτό μπορεί -και πρέπει- να ισχύει αμιγώς για τα ακαδημαϊκά θέματα. Όμως η διαμόρφωση των στρατηγικών επιλογών και κατευθύνσεων του Πανεπιστημίου αφορά ολόκληρη την κοινωνία, η οποία και χρηματοδοτεί σχεδόν εξ ολοκλήρου τα πανεπιστήμια.

Η πρακτική που ακολουθείται πλέον διεθνώς είναι αυτή του **Συμβουλίου Διοίκησης**.

Η επιστημονική και κοινωνική συμμετοχή (κατά τα πρότυπα των καλύτερων πανεπιστημίων στον κόσμο) στο Συμβούλιο καθώς και οι αρμοδιότητες του, θα αποτελέσουν στοιχεία του **επικείμενου διαλόγου**.

Οικονομικά

Η πλήρης διαχείριση των Οικονομικών των Πανεπιστήμιων, περιλαμβανομένης της μισθοδοσίας, θα περιέλθει στα ίδια τα Πανεπιστήμια. Η χρηματοδότηση από το κράτος θα γίνεται επί τη βάσει προγραμματικών συμφωνιών.

Αξιολόγηση

Ανάπτυξη και βελτίωση της διαδικασίας αξιολόγησης με στόχο την αναβάθμιση, την εξέλιξη και αριστεία στο ακαδημαϊκό έργο.

Υπηρεσίες προς τον φοιτητή

- Θα υπάρχει κάρτα φοιτητή που θα του διασφαλίζει πρόσβαση σε όλες τις παρεχόμενες υπηρεσίες.
- Οι παροχές προς τους φοιτητές (σίτιση, στέγαση κλπ) θα γίνονται αποκλειστικά από τα ίδια τα πανεπιστήμια.
- Θα διευρυνθεί το σύστημα των φοιτητικών υποτροφιών και δανείων με βάση τις τεκμηριωμένες κοινωνικό-οικονομικές ανάγκες και την επίδοση των φοιτητών

2. ΑΡΧΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΣΠΟΥΔΩΝ – ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

Σπουδές

- Βασική Ακαδημαϊκή Μονάδα θα είναι Σχολή που θα απονέμει και τα πτυχία με βάση προγράμματα σπουδών. Τα Τμήματα θα υφίστανται ως διοικητικές μονάδες συγκεκριμένων επιστημονικών πεδίων, αλλά όχι ως στεγανές κιβωτοί για το πρόγραμμα σπουδών ενός φοιτητή.

- Συντονισμός των μεταπτυχιακών προγραμμάτων με τρόπο που θα ορίζει το κάθε Ίδρυμα.
- Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στον διεπιστημονικό χαρακτήρα των προγραμμάτων σπουδών τόσο σε προπτυχιακό όσο και σε μεταπτυχιακό επίπεδο.
- Η εισαγωγή των φοιτητών θα γίνεται σε Σχολές. Η κατανομή τους στα επιμέρους προγράμματα σπουδών θα γίνεται μετά από το τέλος του πρώτου ακαδημαϊκού έτους, ανάλογα με την επίδοση και τις προτιμήσεις των φοιτητών, χωρίς να αποκλείεται και η αλλαγή προγράμματος σπουδών σε επόμενα έτη. Υιοθέτηση και εφαρμογή του ευρωπαϊκού συστήματος ECTS με βάση τις διδακτικές μονάδες.
- Αλλαγή του σημερινού συστήματος εξεταστικών περιόδων που σήμερα έχει μετατρέψει το πανεπιστήμιο σε εξεταστικό κέντρο.
- Υιοθέτηση του ψηφιακού συγγράμματος που θα είναι ελεύθερα διαθέσιμο στο διαδίκτυο.
- Σύστημα πιστοποίησης όλων των προγραμμάτων σπουδών. Το Υπουργείο Παιδείας δεν θα έχει πλέον εμπλοκή στην δημιουργία των προγραμμάτων αυτών.
- Οργάνωση Κέντρων Αριστείας και μέσω συνεργασίας μεταξύ των Ιδρυμάτων.
- Αναδιάρθρωση του θεσμού της πρακτικής άσκησης και των ευκαιριών απόκτησης εμπειρίας των φοιτητών/τριων.
- Τα προγράμματα δια βίου μάθησης θα αποτελούν αναπόσπαστο στοιχείο των πανεπιστημιακών σπουδών και στοιχείο σύνδεσής τους με τις τοπικές κοινωνίες.

Έρευνα

- Σε κάθε περιοχή, θα υπάρχει συντονισμός και συνεργασία των ερευνητικών δραστηριοτήτων μεταξύ των πανεπιστημίων και των Ερευνητικών Κέντρων
- Υποστήριξη της καινοτόμου επιχειρηματικότητας με χρηματοδότηση επιχειρήσεων που βασίζονται σε πατέντες και καινοτόμα προγράμματα πανεπιστημιακών εργαστηρίων
- Η χρηματοδότηση της έρευνας θα γίνεται με βάση 2 στρατηγικούς πυλώνες: α) Χρηματοδότηση με βάση εθνικές στρατηγικές (π.χ πράσινη ανάπτυξη) και β) χρηματοδότηση με αποκλειστικό στοιχείο την αριστεία.
- Η αξιολόγηση των ερευνητικών προτάσεων θα γίνεται αποκλειστικά από ξένους κριτές.

3. ΔΙΕΘΝΟΠΟΙΗΣΗ

- Ενίσχυση διεθνών προπτυχιακών και μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών που θα προσελκύουν και ξένους φοιτητές.
  Η εκλογή των καθηγητών να γίνεται από διεθνούς σύνθεσης εκλεκτορικά σώματα. Δυνατότητα εκλογής και αλλοδαπών ως μελών ΔΕΠ.
- Θα παρέχεται η δυνατότητα ταυτόχρονης κατοχής θέσης ΔΕΠ σε ελληνικά και ξένα πανεπιστήμια (dual appointments) ώστε οι διακεκριμένοι Έλληνες- Ελληνίδες και ξένοι επιστήμονες να μπορούν να προσφέρουν την εμπειρία τους στα ελληνικά

πανεπιστήμια χωρίς να υποχρεώνονται να εγκαταλείπουν την θέση τους.

- Θα παρέχεται η δυνατότητα- με βάση τις προδιαγραφές που θέτει κάθε Πανεπιστήμιο- ίδρυσης ακαδημαϊκών εδρών ΔΕΠ με χορηγία, καθώς είναι πραγματικά παγκόσμια πρωτοτυπία Έλληνες να χρηματοδοτούν έδρες και κέντρα σπουδών σε όλα τα πανεπιστήμια του κόσμου και να μην δικαιούνται να το κάνουν στην Ελλάδα.
- Ενθάρρυνση της ίδρυσης παραρτημάτων των Ελληνικών Πανεπιστημίων σε άλλες χώρες.
- Υιοθέτηση και εφαρμογή του εθνικού πλαισίου προσόντων (NQF) κατά τα πρότυπα του αντίστοιχου ευρωπαϊκού πλαισίου προσόντων.

4. ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗ ΚΑΙ ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ (ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗ)

Αναπόσπαστο τμήμα των θεσμικών αλλαγών δεν μπορεί παρά να αποτελεί η με ακαδημαϊκά, κοινωνικά και οικονομικά κριτήρια αναδιάρθρωση του εκπαιδευτικού και ερευνητικού ιστού της χώρας.
Θα έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον η συζήτηση πάνω στην πρόταση ενός Συμβουλίου σε κάθε περιφέρεια για τον καλύτερο συντονισμό, συνεργασία και εν τέλει αποτελεσματικότητα των δραστηριοτήτων όλων των ιδρυμάτων κάθε περιφέρειας (Πανεπιστήμια, ΤΕΙ και Ερευνητικά Κέντρα).
Η **διαβούλευση** για το θέμα της Ανωτάτης Εκπαίδευσης απαιτεί έναν **οργανωμένο διάλογο** ο οποίος πάνω από όλα θα βασίζεται σε σοβαρές και αντικειμενικές μελέτες. Οι μελέτες και τα τεκμήρια του ΟΟΣΑ για την ελληνική εκπαίδευση, η πρόσφατη μελέτη της Ένωσης των Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων για τις επιπτώσεις της κρίσης, οι συγκριτικές μελέτες που αφορούν την αποτελεσματικότητα της χρηματοδότησης στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση ευρωπαϊκών φορέων, οι σημαντικές μελέτες που έγιναν από το Υπ. Παιδείας, από πανεπιστήμια αλλά και από ανεξάρτητα ερευνητικά κέντρα, οι αποφάσεις της Συνόδου των Πρυτάνεων, και οι πρόσφατες προτάσεις του συνεδρίου της ΠΟΣΔΕΠ , αποτελούν μια σημαντική βάση για τη διεξαγωγή ενός τεκμηριωμένου διαλόγου. Απαιτείται μία επιτροπή από διακεκριμένους καθηγητές που έχουν ασχοληθεί με το θέμα και διαθέτουν ελληνική και διεθνή εμπειρία.
Βεβαίως η συζήτηση για την μεταρρύθμιση των ελληνικών Πανεπιστημίων απαιτείται να λάβει υπόψη της, το διεθνές γίγνεσθαι.

Σήμερα, όσο ποτέ τα Πανεπιστήμια διεθνοποιούνται , συνεργάζονται, κινούνται στη σφαίρα του παγκόσμιου. Για αυτό και θεωρούμε αναγκαία και μια διεθνή επιτροπή κορυφαίων ξένων εμπειρογνωμόνων με εμπειρία σε μεταρρυθμίσεις πανεπιστημίων που θα μας καταθέσει την συνεισφορά της. Υποστήριξη του όλου εγχειρήματος θα ζητηθεί και από εμπειρογνώμονες του ΟΟΣΑ και της Ένωσης Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων.

Αρχικό βήμα για την παρουσίαση του πρώτου κειμένου **διαβούλευσης** θα είναι μία σύσκεψη εργασίας με τέσσερα workshops (ένα για κάθε ενότητα) την τελευταία εβδομάδα του Αυγούστου με την συμμετοχή Ελλήνων και ξένων εμπειρογνώμων και την ταυτόχρονη οργάνωση τηλεδιασκέψεων με προσωπικότητες των σημαντικότερων πανεπιστημίων όλου του κόσμου.

Η αλλαγή στο ελληνικό Πανεπιστήμιο είναι η πιο επείγουσα σημαντική και καθοριστική αλλαγή για το μέλλον της Ελλάδος. Αφορά στην εθνική κουλτούρα και υπόσταση , αφορά στην απάντηση που θα δώσουμε στη νέα παγκοσμιοποιημένη πραγματικότητα, αφορά στην αντιμετώπιση των τεράστιων κοινωνικών αλλαγών, αφορά στην οικονομία και τον ρόλο της χώρας στον διεθνή καταμερισμό εργασίας.

Όμως απολύτως συνειδητά υποστηρίζω ότι η μεταρρύθμιση του ελληνικού Πανεπιστημίου είναι πέρα και πάνω από την οικονομική κρίση και τις δραματικές στιγμές που περνάει σήμερα η χώρα. Ένα φωτεινό , δημιουργικό και πρωτοποριακό ελληνικό Πανεπιστήμιο είναι το ζητούμενο εδώ και χρόνια και είναι η μητέρα όλων των απαντήσεων για το μέλλον της πατρίδας. Είναι ευθύνη όλων μας! Κομματισμοί , πολιτικά τερτίπια , μικροσυμφέροντα και ατομικοί σχεδιασμοί είναι κατώτερα των περιστάσεων. Η αλλαγή στα Πανεπιστήμια δεν μπορεί να γίνει μέσα από τυφλή σύγκρουση, κομματικές ορθοδοξίες και υπουργική παντογνωσία.

Καλώ εσάς που σήμερα τυπικά είστε το σύμβολο της διανόησης στη χώρα, καλώ τους φοιτητές και τις φοιτήτριες που πρέπει στην αιχμή της νιότης τους να δείξουν βαθειά ωριμότητα για το μέλλον το δικό τους και των επόμενων γενιών και βέβαια το σύνολο του πολιτικού συστήματος να ανοίξουμε μαζί το κεφάλαιο Πανεπιστήμια με ΤΟΛΜΗ και ΣΥΝΕΣΗ για να δώσουμε Ελπίδα και Προοπτική στον λαό μας.